

Wychowawcze i kształcące znaczenie zabaw i gier dydaktycznych

Zasadnicze miejsce w rozwoju i wychowaniu dziecka do lat 7 zajmuje zabawa.

W przedszkolu wyróżniamy:

- zabawy niewyuczone (dowolne),
- zabawy inicjowane i kierowane przez nauczyciela (dydaktyczne)
- fragmenty zabaw dydaktycznych wplecione w przebieg zajęć.

Zabawy dydaktyczne są przygotowane wg planu:

- formy (liczba uczestników, przebieg, zadanie)
- założenia dydaktyczno-wychowawcze.

Nauczyciel kieruje zabawami dydaktycznymi, który wdraża dzieci do uważnego słuchania i współdziałania dzieci.

W zabawach dydaktycznych obowiązuje:

- przestrzeganie reguł i prawideł zabawy,
- wykorzystanie posiadanej wiedzy i umiejętności,
- cel zabawy bliski dzieciom.
- Zabawy dydaktyczne prowadzone powinny być systematycznie, atrakcyjnie przez nawiązanie do zainteresowań dzieci.

Za kryterium podziału zabaw możemy przyjąć:

a) materiał

- zabawy z gotowymi pomocami,
- zabawy w których stosuje się drobne przedmioty codziennego użytku,
- układanki- łamigłówki, zagadki obrazkowe,
- zabawy słowne, zagadki, niedokończone rymy.

b) cel

- określenie cech przedmiotu i ich położenie;
- utrwalanie pojęć matematycznych;
- utrwalanie wiadomości w otoczeniu społecznym i przyrodniczym;
- ćwiczenia poprawności wymowy.

Właściwości rozwojowe dzieci powinny być uwzględnione w zabawie. Pod uwagę należy wziąć:

- czas trwania zabawy,
- liczbę uczestników,
- tematykę,
- rodzaj i ilość zadań,
- jakość i ilość prawideł,
- stosunki i zależność między dziećmi,
- sposób kierowania i przeprowadzania zabawy przez nauczyciela.

Zabawa przygotowuje dzieci do zadań w życiu dorosłym, służy do wyrównywania braków codziennego życia, zaspokajania trudnych do realizacji pragnień, a przez to przywracanie równowagi psychicznej, rozwijaniu wyobraźni i kształceniu osobowości dziecka. Jest ona ćwiczeniem wprowadzającym w życie społeczne, kulturowe.

Zabawy dydaktyczne są przygotowane przez wychowawców i pełnią one rolę właściwie gier. Służą one przede wszystkim uczeniu się dzieci, rozwijają ich spostrzegawczość uwagę, pamięć, myślenie i mowę.

Gry dydaktyczne są podporządkowane jakiemuś celowi dydaktycznemu. Obok celu wyróżnia się w grze postać działania zabawowego oraz reguły.

Cel dydaktyczny gry (zadanie dydaktyczne) w wieku przedszkolnym sprawdza się do tworzenia w świadomości dziecka umysłowego obrazu, rzeczywistości w postaci wyobrażeń elementarnych, pojęć, wiadomości. Jest to obraz rzeczywistości przyrodniczej z jej zwierzętami, roślinami, zjawiskami przyrody oraz społecznej, obejmującej różne przejawy życia społecznego, pracę ludzi, ich zajęcia.

Jest to zarazem cel wychowawczy ponieważ każda gra wymaga od dzieci podporządkowania się regułom a zarazem respektowania prawa rówieśników do partnerskiego udziału w grze.

Gry dydaktyczne służą uczeniu się, kształtowaniu umysłowemu w przedszkolu i szkole. Działanie zabawowe może w czasie gry dydaktycznej łatwo nabierać charakteru ćwiczenia, czy obowiązkowych zajęć i wtedy gra przestaje być grą. W grze powinien być zachowany element dobrowolności i swobody działania oraz zachowane elementy fikcji.

W grach dydaktycznych należy przestrzegać określonych reguł, które organizuje grę i ustalają co i jak ma dziecko robić w trakcie gry.

Gra dydaktyczna ma bardziej uchwytne wyniki niż zabawa twórcza.

Opracowały :
Dorota Kuskowska i Elżbieta Szymul